

Komisja do spraw reprivatyzacji
nieruchomości warszawskich

Warszawa, dnia 8 września 2026 r.

Sygn. akt KR II R 22/24

DECYZJA nr KR II R 22/24

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, w składzie:

Przewodniczącego Komisji:

Arkadiusz Myrcha

Członkowie Komisji:

Christian Młynarek, Mirosław Józef Pampuch, Sławomir Potapowicz, Adrian Wasielewski,
Anna Wierzbica

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 września 2026 r.,
w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 7 czerwca 2016 r., nr 185/GK/DW/2016;
z udziałem stron: Miasta Stołecznego Warszawy, Skarbu Państwa reprezentowanego przez
Prezydenta m.st. Warszawy, J. S.,
na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a i art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z 9 marca 2017 r. o szczególnych
zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących
nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795; dalej:
ustawa z 9 marca 2017 r.) oraz art. 38 ust. 1 ustawy z 9 marca 2017 r., w zw. z art. 156 § 1 pkt
2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025
r. poz. 1691, dalej: k.p.a.),

orzeka:

**stwierdzić nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 7 czerwca 2016 r. nr
185/GK/DW/2016 w całości.**

UZASADNIENIE

I. Przebieg postępowania administracyjnego przed Komisją.

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2024 r. Komisja do spraw reprivatyzacji
nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 w zw. z

art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawcze w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 7 czerwca 2016 r. nr 185/GK/DW/2016, dotyczącej ustanowienia na lat 99 prawa użytkowania wieczystego niezabudowanego gruntu o pow. 3.700 m², położonego w Warszawie przy ul. Bokserskiej 77, oznaczonego w ewidencji gruntów jako dz. ew. nr [] z obrębu [] o pow. 3.700 m² (KW [])

Zawiadomieniami z dnia: 29 stycznia 2025 r. (ogłoszone w BIP 29 stycznia 2025 r.), 31 marca 2025 r. (ogłoszone w BIP 31 marca 2025 r.), 26 maja 2025 r. (ogłoszone w BIP 28 maja 2025 r.), 28 lipca 2025 r. (ogłoszone w BIP 28 lipca 2025 r.), 24 września 2025 r. (ogłoszone w BIP 9 października 2025 r.), 25 listopada 2025 r. (ogłoszone w BIP 25 listopada 2025 r.), 26 stycznia 2026 r. (ogłoszone w BIP 3 lutego 2026 r.), 24 marca 2026 r. (ogłoszone w BIP 25 marca 2026 r.), 25 maja 2026 r. (ogłoszone w BIP 26 maja 2026 r.), 23 lipca 2026 r. (ogłoszone w BIP 23 lipca 2026 r.) poinformowano o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, ze względu na szczególnie skomplikowany stan sprawy, obszerny materiał dowodowy oraz konieczność zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu.

Zawiadomieniem z dnia 24 sierpnia 2026 r. poinformowano strony o zakończeniu postępowania rozpoznawczego oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienia te zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 24 sierpnia 2026 r.

Strony nie skorzystały z przysługującego im prawa, wynikającego z art. 10 k.p.a.

W dniu 4 września 2026 r. wpłynęła opinia Społecznej Rady w przedmiocie ww. decyzji. Społeczna Rada wniosła o stwierdzenie nieważności decyzji Prezydenta m.st. Warszawy nr 185/GK/DW/2016 z dnia 7 czerwca 2016 r.

II. Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości.

Przedmiotem niniejszej decyzji jest nieruchomość gruntowa o powierzchni 3.700 m², oznaczona jako działka ewidencyjna nr [] w obrębie [], położona w Warszawie przy ul. Bokserskiej 77, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr []. Działka ta stanowiła część dawnej nieruchomości hipotecznej „Folwark Służewiec” dz. 9, 10, 11. Grunt zabudowany jest pięcioma budynkami niemieszkalnymi, wybudowanymi po dniu wejścia w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy i stanowiącymi własność Skarbu Państwa.

2. Przedwojenny właściciel nieruchomości i jego następcy prawni.

Zgodnie z zaświadczeniem Oddziału Ksiąg Wieczystych Sądu Grodzkiego w Warszawie z dnia 29 listopada 1948 r. nr 5113/48, tytuł własności nieruchomości pod nazwą „Folwark Służewiec” uregulowany był na imię A B

Postanowieniem Sądu Grodzkiego w Warszawie Nr I Sp. 145/48 z dnia 31 marca 1948 r., spadek po A B, nabyli: żona M B (M:) B oraz córki: A B, M V i M B (B) R – po ¼ każda z nich.

3. Objęcie gruntu w posiadanie przez m.st. Warszawę.

Objęcie niniejszego gruntu w posiadanie przez Gminę m.st. Warszawy nastąpiło w dniu 16 sierpnia 1948 r., tj. z dniem ukazania się ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Nr 20 Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy. W związku z tym, termin do złożenia wniosku dekretowego upłynął z dniem 16 lutego 1949 r.

W dniu 31 stycznia 1949 r. A B działającą w imieniu własnym i na rzecz B B, M V i M B, złożyła w trybie art. 7 dekretu wnioski o przyznanie prawa własności czasowej za czynszem symbolicznym do terenu nieruchomości położonej w Warszawie stanowiącej część dawnej nieruchomości hipotecznej „Folwark Służewiec” dz. 9, 10, 11.

4. Sprzedaż praw i roszczeń przed decyzją reprivatyzacyjną.

Aktem notarialnym z dnia 14 marca 1950 r., rep. 694 – A B działająca w imieniu własnym i na rzecz B B, M V i M B, sprzedała E W udział 6890/31000 części całego gruntu o powierzchni ogólnej około 31 ha, wchodzącego w skład nieruchomości „Folwark Służewiec” oraz wszelkie prawa wynikające z dekretu warszawskiego do tej części gruntu za cenę zł. Strony postanowiły, że z chwilą podpisania tego aktu w posiadanie i wyłączone użytkowanie E W przejdą działki oznaczone nr 9 i 10 o powierzchni 2,35 ha każda oraz nr 11 o powierzchni 2,19 ha, a także, że na wypadek zniesienia współwłasności nieruchomości E W powinien otrzymać na własność te trzy działki.

5. Nabywcy roszczeń i ich następcy prawni

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Pabianicach sygn. akt I Ns 999/11 z 20 grudnia 2011 r., spadek po E W, nabyły dzieci: K C W oraz W E W – po ½ każde z nich.

Aktem notarialnym z dnia 2 marca 2015 r., rep. A nr 276/2015 - W E W sprzedał J S udział w spadku po E W wynoszący ½ za cenę zł.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Pabianicach sygn. akt I Ns 1057/14 z 11 czerwca 2015 r., spadek po K. C. W. na podstawie testamentu nabyła Rzymskokatolicka Parafia

Aktem notarialnym z dnia 28 lipca 2015 r., rep. A nr 4567/2015 - Rzymskokatolicka Parafia darowała W E. W. odziedziczony przez nią spadek po K. C. W.

Aktem notarialnym z dnia 19 sierpnia 2015 r., rep. A nr 1518/2015 - W E. z W. sprzedał J. S. spadek po K. C. W. za cenę zł.

6. Decyzja reprivatyzacyjna Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 7 czerwca 2016 r. nr 185/GK/DW/2016

Prezydent m.st. Warszawy w pkt I decyzji z dnia 7 czerwca 2016 r. nr 185/GK/DW/2016, ustanowił na 99 lat prawo użytkowania wieczystego do gruntu o powierzchni 3700 m², położonego w Warszawie przy ul. Bokserskiej 77, opisanego w ewidencji gruntów jako działka nr z obrębu , dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr na rzecz J. S. Natomiast w pkt II decyzji Prezydent ustalił - na mocy zarządzenia Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 5 czerwca 2008 r. Nr. 1684/2008 - czynsz symboliczny z tytułu użytkowania wieczystego udziału w gruncie opisanym w pkt I w wysokości 3700 zł netto

Nadto w punktach od IV do XIV zawarł postanowienia zawierające elementy cywilnoprawne. Prezydent m.st. Warszawy określił prawa i obowiązki stron umowy. Prezydent m.st. Warszawy określił przesłankę wygaśnięcia decyzji, tj. niestawienie się nabywców bez usprawiedliwienia w Kancelarii Notarialnej w celu podpisania umowy ustanowienia użytkowania wieczystego gruntu w wyznaczonym terminie oraz zawarł warunek dotyczący dostępu do drogi publicznej gruntu oddawanego w użytkowanie wieczyste (pkt IX i X). Prezydent m.st. Warszawy określił również przyczynę rozwiązania umowy (pkt XII).

7. Stan prawny nieruchomości po wydaniu decyzji reprivatyzacyjnej.

Decyzja reprivatyzacyjna Prezydenta m.st. Warszawy z 7 czerwca 2016 r. nr 185/GK/DW/2016 nie została wykonana, ponieważ nie doszło do zawarcia aktu notarialnego.

8. Zgromadzony materiał dowodowy.

Powyższy stan faktyczny Komisja ustaliła na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, tj. akt postępowania rozpoznawczego KR II R 22/24, akt otrzymanych z Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy dotyczących reprivatyzacji nieruchomości przy ul. Bokserskiej 77, jak również kserokopii akt księgi hipotecznej, akt postępowań prowadzonych przed

Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Warszawie, a także innych dokumentów mających istotny wpływ dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie budziły one wątpliwości Komisji co do ich autentyczności i prawdziwości, jak również nie zostały one podważone przez strony postępowania.

III.

Po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

1. Podstawy rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. przysługują Komisji w przypadku stwierdzenia, że zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 k.p.a. lub w przepisach szczególnych - uprawnienia do stwierdzenia nieważności decyzji reprivatyzacyjnej. Zgodnie zaś z art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-4, jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa.

Z treści art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z wyłączeniem art. 8 § 2, art. 13, art. 25, art. 31, art. 96a-96n, art. 114-122h, art. 127-144 i art. 156 § 2 tej ustawy.

Jak wynika z powyższego, ograniczenie przewidziane w art. 156 § 2 k.p.a. nie ma zastosowania do postępowań prowadzonych przed Komisją, wobec czego nie obowiązuje jej dziesięcioletni termin na stwierdzenie nieważności decyzji.

Zgodnie z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, jeżeli została ona wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Zgodnie z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która wydana została z rażącym naruszeniem prawa. Naruszenie prawa o charakterze „rażącym” to oczywiste naruszenie prawa o jasnej treści, które powinno być rozumiane szeroko, obejmując swoim zakresem przepisy prawa materialnego, procesowego oraz przepisy o charakterze ustrojowym (zob. J. Borkowski, w: B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, 2009, s. 599). W orzecznictwie sądowoadministracyjnym przyjmuje się, że zakresem pojęcia „rażącego naruszenia prawa” obejmuje się zarówno naruszenie norm prawa materialnego, jak i naruszenie norm prawa procesowego (vide wyrok NSA z 1 lipca 2011 r., sygn. akt I OSK 1258/10; wyrok NSA z 12

grudnia 2014 r., sygn. akt II OSK 1257/13; <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>). Rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. zachodzi wtedy, gdy treść decyzji pozostaje w wyraźnej i oczywistej sprzeczności z treścią prawa i gdy charakter tego naruszenia powoduje, że owa decyzja nie może być akceptowana jako akt wydany przez organ praworządnego państwa. Wydana w takich warunkach decyzja stanowi zaprzeczenie obowiązującego stanu prawnego albo zapada w zupełnym oderwaniu od podstawy prawnej rozstrzygnięcia i stanu faktycznego sprawy. Zdaniem Komisji taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

2. Rażące naruszenie art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego w zw. z art. 28 k.p.a.

Przedmiotem rozpoznania jest decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z 7 czerwca 2016 r. nr 185/GK/DW/2016 - wydana w trybie art. 7 ust. 1, 2 i 3 dekretu o ustanowieniu prawa użytkowania wieczystego.

Jak trafnie wskazano w uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 kwietnia 2024 r. I OPS 1/23, że „Stronie umowy przelewu wierzytelności określonej w art. 7 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. z 1945 r, Nr 50, poz. 2 79, ze zm.), nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.) do uzyskania prawa użytkowania wieczystego w postępowaniu administracyjnym o wydanie decyzji na podstawie art. 7 ust. 2 i 3 powołanego dekretu.”

Stanowisko zajęte w ww. uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego wiąże wszystkie składy orzekające sądów administracyjnych, co wynika z treści art. 269 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. 2024 r., poz. 93 5, 1685), który to przepis nie pozwala żadnemu składowi sądu administracyjnego rozstrzygnąć sprawy w sposób sprzeczny ze stanowiskiem zawartym w uchwale i przyjmować wykładni prawa odmiennej od tej, która została przyjęta przez skład poszerzony NSA. Również Komisja jest związana poglądem wyrażonym w tej uchwale - że podmiot, który nabył wierzytelność dekretową w wyniku zawarcia umowy cywilnoprawnej o przeniesienie uprawnień dekretowych, nie może być uznany za stronę postępowania.

Zatem, mając na uwadze stan prawny obowiązujący w dniu wydania przedmiotowej decyzji, wskazać należy, iż decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 7 czerwca 2016 r. w

przedmiocie ustanowienia prawa użytkowania wieczystego jest wadliwa, z tego powodu, że stroną tej decyzji była osoba, która nie posiadała interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a.

Należy także zwrócić uwagę na kolejną uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 czerwca 2022 r. (sygn. akt I OPS 1/22), która podtrzymała powyższe stanowisko, wskazując, że stosunki administracyjnoprawne mają charakter jednostronny ściśle powiązany z władczymi kompetencjami organów administrujących (...) Źródłem sytuacji prawnych w prawie administracyjnym mogą być wyłącznie normy prawne i jedynie bezpośredni związek interesu indywidualnego z tymi normami pozwala kwalifikować go jako interes prawny. Skutki czynności prawnej dokonanej przez podmioty prawa cywilnego samoistnie nie stanowią źródła interesu prawnego w przestrzeni prawa administracyjnego". Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że „dla uzyskania przymiotu strony, w rozumieniu art. 28 k.p.a., konieczne jest istnienie normy prawa materialnego, która łączyłaby z faktem zawarcia umowy przelewu wierzytelności skutek w postaci przypisania nabywcy wierzytelności interesu prawnego”.

Dodatkowo podkreślenia wymaga, że w dniu 16 marca 2026 r. Naczelny Sąd Administracyjny podjął uchwałę o sygn. I OPS 4/25, w której doprecyzował, że nabywcy roszczeń wynikających z dekretu warszawskiego nie posiadają statusu strony w postępowaniach reprivatyzacyjnych. Oznacza to, że cywilnoprawne nabycie roszczeń nie kreuje żadnych uprawnień procesowych w toku procedury dekretowej i nie upoważnia do udziału w postępowaniu administracyjnym. NSA podkreślił, że obrót cywilnoprawny roszczeniami pozostaje dopuszczalny, jednak skutki takiej czynności są ograniczone wyłącznie do sfery prawa cywilnego i nie przekładają się na sytuację procesową nabywcy na gruncie postępowania administracyjnego prowadzonego w związku z dekretem warszawskim. W podjętej uchwale NSA potwierdził prawidłowość wcześniejszej uchwały z dnia 10 kwietnia 2024 r. (I OPS 1/23). Pomimo że sąd pytający kwestionował zasadność tamtego rozstrzygnięcia, Naczelny Sąd Administracyjny uznał jego główne założenia za w pełni aktualne. Sąd wskazał, że charakter aktu administracyjnego nie wpływa na określenie kręgu podmiotów posiadających interes prawny w sprawie. Akty administracyjne – zarówno o charakterze konstytutywnym, jak i deklaratoryjnym – zawsze skierowane są do podmiotu, którego indywidualną sytuację prawną konkretyzują. Podział aktów administracyjnych, choć z punktu widzenia teoretycznego może być użyteczny, pozostaje bez znaczenia dla istnienia interesu prawnego, który jest kategorią determinującą, kto może być adresatem praw i

W świetle powyższych ustaleń oraz rozważań prawnych, w ocenie Komisji kontrolowana decyzja została wydana z rażącym naruszeniem prawa. Prezydent m.st. Warszawy niesłusznie uznał nabywcę roszczeń – J. i S. – za następcę prawnego dawnego

właściciela hipotecznego, a więc za stronę postępowania dekretowego, pomimo że nie posiadała w tym zakresie interesu prawnego. J. S. nabył jedynie roszczenia w drodze umowy cywilnoprawnej, której przedmiotem była sprzedaż udziałów w spadku przez spadkobiercę Eu. W., który z kolei nabył udział części całego gruntu od A. B. B. M. V. i M. B. - spadkobierców pierwotnego właściciela, które wywodziły swoje prawa z dziedziczenia ustawowego na podstawie przeprowadzonych postępowań sądowych w sprawie nabycia spadku.

Nabywca roszczeń nie ma interesu prawnego w postępowaniu restrykcyjnym i nie powinien być stroną takiego postępowania.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wydanie decyzji restrykcyjnej na rzecz nabywcy praw i roszczeń na podstawie umów cywilnoprawnych stanowi rażące naruszenie art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego, określającego podmiotowy zakres przyznania prawa do gruntu nieruchomości warszawskiej w zw. z art. 28 k.p.a. co wyczerpuje przesłankę nieważności określoną w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

Jednocześnie, jak już wcześniej wskazano, niemożliwym jest zbycie uprawnień przyznanych przez przedmiotowy akt prawny, a w konsekwencji nie może dojść do zbycia interesu prawnego i statusu strony postępowania dekretowego. Zatem niniejsza czynność prawna nie dawała J. S. uprawnień do skutecznego wejścia w prawa następcy prawnego pierwotnego właściciela nieruchomości i uznania jej za następcę prawnego wnioskodawcy dekretowego. To zaś prowadzi do konkluzji, zgodnie z którą postępowanie administracyjne dotyczące przyznania użytkowania wieczystego do nieruchomości położonej przy ul. Bokserskiej 77 było prowadzone na rzecz podmiotu nieposiadającego przymiotu strony.

W świetle powyższych okoliczności, wydanie kontrolowanej decyzji świadczy o rażącym naruszeniu art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego w zw. z art. 28 k.p.a., co powoduje, że decyzja Prezydenta obciążona jest kwalifikowaną wadą prawną wyrażoną w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

3. Kwestia ustalenia wysokości czynszu symbolicznego bez podstawy prawnej.

Zgodnie z jednym ze stanowisk prezentowanych w doktrynie, podstawą prawną decyzji może być wyłącznie norma materialna prawa, ustanowiona przepisem powszechnie

obowiązującym. Wydanie decyzji bez podstawy prawnej oznacza zatem, że decyzja nie ma podstawy w żadnym powszechnie obowiązującym przepisie prawnym o charakterze materialnym, zawartym w ustawie lub w akcie wydanym z wyraźnego upoważnienia ustawowego (P. M. Przybysz; Komentarz aktualizowany do art. 156 k.p.a. 2019.01.01, LEX/el., 2019). W doktrynie prezentowany jest również pogląd, wedle którego przez decyzję wydaną bez podstawy prawnej rozumie się decyzję, która została wydana w sytuacji, gdy brak było w przepisach prawa powszechnie obowiązującego właściwej materialnej lub formalnej podstawy do dokonania rozstrzygnięcia w drodze decyzji administracyjnej (Komentarz do art. 156 k.p.a. red. Wierzbowski 2019, wyd. 27, K. Glibowski). Jak zaś wskazano w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 kwietnia 2018 r. - sygn. akt II GSK 1800/16 - „przesłanka braku podstawy prawnej jest spełniona, gdy przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie zawierają podstawy wydania decyzji administracyjnej. Brak ten musi mieć charakter obiektywny. Rdzeń znaczenia pojęcia „decyzja wydana bez podstawy prawnej” jest jednoznaczny, bo albo nie ma przepisu prawnego, który umocowuje administrację publiczną do działania, albo też przepis jest, ale nie spełnia wymagań podstawy prawnej działania organów tej administracji, polegającego na wydawaniu decyzji administracyjnych i postanowień, rozumianych jako indywidualne akty administracyjne zewnętrzne”.

Podkreślić przy tym należy, że w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 listopada 2002 r., sygn. akt I SA 757/01, wskazano, iż: „Prezydent m.st. Warszawy nie został ustawowo upoważniony do stanowienia przepisów prawa o charakterze generalnym, będących podstawą decyzji administracyjnych. Dlatego też zasady ustalenia wysokości czynszu symbolicznego określone w zarządzeniu nr 1531/92 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 2 lutego 1998r. w sprawie ustalenia wysokości „czynszu symbolicznego” za użytkowanie gruntów na obszarze m.st. Warszawy - stanowiących własność Gminy Warszawa-Centrum nie mogły stanowić podstawy prawnej decyzji w zakresie dotyczącym tej kwestii”.

Rozwinięcie powyższego zagadnienia znajduje się w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2010 r., sygn. akt I SA/Wa 2088/09. W orzeczeniu tym wskazano, że „do wyłącznej właściwości rady gminy ustawodawca przekazał podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących określania zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych. Kompetencji tej odpowiada regulacja zamieszczona w art. 40 ust. 2 pkt 3 u.s.g., traktująca o upoważnieniu organów gminy do wydawania przepisów gminnych w zakresie zasad zarządu mieniem gminy. Unormowania te z racji odesłania zamieszczonego w ustawie z dnia 25 marca 1994 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy miały zastosowanie w

odniesieniu do kompetencji organów samorządowych działających na terenie Warszawy w dacie wydania decyzji ustalającej czynsz symboliczny. Sprawę ustalenia mechanizmu obliczania opłat za użytkowanie wieczyste należy zaliczyć do kwestii dotyczących zasad zbywania nieruchomości publicznych. (...) art. 7 ust. 1 dekretu (...) w zestawieniu z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a u.s.g. pozostawia ustalenie zasad obliczania czynszu symbolicznego, tj. opłat rocznych w kompetencji rady gminy. Prezydent W. nie mógł dowolnie kształtować tych opłat bez regulacji zawartej w uchwale rady gminy. (...) Skoro brak było przepisu prawa powszechnie obowiązującego określającego zasadę ustalenia czynszu symbolicznego, to istnieje uzasadnione przypuszczenie, że taka (*decyzja - dopisek*) została wydana bez podstawy prawnej w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a."

Co istotne, czynsz symboliczny w decyzji z dnia 7 czerwca 2016 r., nr 185/GK/DW/2016 został ustalony na podstawie zarządzenia Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 5 czerwca 2008 r. Nr 1684/2008 w sprawie wysokości „czynszu symbolicznego” za użytkowanie wieczyste gruntów przejętych na własność Skarbu Państwa na podstawie dekretu z dnia 26 października 1945 r. i własności i użytkowania gruntów na obszarze m. st. Warszawy. W ocenie Komisji, akt tego rodzaju nie mógł stanowić podstawy określenia wysokości przedmiotowej należności.

Reasumując zaś powyższe, stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie ustalenie wysokości czynszu symbolicznego nastąpiło bez przepisu spełniającego wymagania podstawy prawnej działania organu administracyjnego i wyłącznie w oparciu o ww. zarządzenie Prezydenta m. st. Warszawy. Tak więc było ono obarczone wadą przewidzianą w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

4. Elementy cywilno-prawne w decyzji reprivatyzacyjnej.

Ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie przepisów Dekretu przebiega w trzech etapach. Po pierwsze w toku postępowania administracyjnego, gdzie organ bada materialnoprawne przesłanki ustanowienia tego prawa (art. 7 ust. 1 i 2 dekretu warszawskiego) i w przypadku spełnienia tych przesłanek wydaje decyzję administracyjną o ustanowieniu tego prawa na rzecz oznaczonych w decyzji osób. Rozstrzygnięcie decyzji administracyjnej - stanowiącej wyraz władczej formy działania organów administracji, musi być umocowane w przepisach prawa materialnego, bowiem zgodnie z art. 6 k.p.a. w zw. z art. 1 pkt 1 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa i w sprawach należących do ich właściwości w sprawach indywidualnych rozstrzygają w drodze decyzji administracyjnych. W orzecznictwie sądów administracyjnych utrwalone jest stanowisko, że przepisy k.p.a. nie

regulują postępowania w sprawie rozstrzyganej innym niż decyzja czy postanowienie aktem dotyczącym uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa (tak między innymi wyrok NSA z 12.03.2025 r., sygn. akt I GSK 669/22, Legalis nr 3191913).

Następny etap prowadzony jest na gruncie cywilnoprawnym i kończy się zawarciem umowy w formie aktu notarialnego, pomiędzy gminą i osobą uprawnioną z decyzji. W ramach tego drugiego etapu gmina rozstrzyga o warunkach zawarcia umowy, a więc również o prawach i obowiązkach stron umowy. Dopiero wówczas możliwe jest wiążące ustalenie praw i obowiązków stron umowy, m.in. poprzez odpowiednie odesłania do przepisów kodeksu cywilnego jak i sankcji skutkującej rozwiązaniem umowy przed jej upływem w przypadku korzystania z gruntu w sposób sprzeczny z ustalonym w umowie. Zgodnie z art. 27 u.g.n. oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowej wymaga zawarcia umowy w formie aktu notarialnego.

Ostatnim etapem ustanowienia prawa użytkowania wieczystego w trybie przepisów Dekretu, na podstawie zwartej w drugim etapie umowy notarialnej, jest wpisanie tego prawa w księdze wieczystej. Dopiero od tego momentu można stwierdzić, że prawo użytkowania wieczystego na w trybie przepisów Dekretu zostało ustanowione.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, przepisy dekretu warszawskiego nie zawierają jakichkolwiek regulacji pozwalających na kształtowanie na etapie postępowania administracyjnego uprawnień i obowiązków przyszłego użytkownika wieczystego. Art. 7 ust. 3 in fine dekretu warszawskiego stanowi wprawdzie, że w razie uwzględnienia wniosku gmina określi warunki, pod którymi umowa może zostać zawarta, jednakże określenie tych warunków - uregulowanych obecnie w przepisach kodeksu cywilnego - odnosić należy do etapu postępowania cywilnego, które będzie prowadzone dopiero po wydaniu decyzji. To właśnie w ramach tego drugiego etapu rozstrzyga się o „warunkach” zawarcia tej umowy. Skoro zatem normy prawa materialnego nie przewidywały w tym zakresie kompetencji orzeczniczych organów administracji publicznej, to sprawa ta, w myśl art. 2 § 3 k.p.c. należy do drogi postępowania cywilnego (...) w tej kwestii rozstrzygnięcie Prezydenta () zostało wydane bez podstawy prawnej (tak: WSA w Warszawie w wyroku z dnia 8 grudnia 2017 r., sygn. akt I SA/Wa 999/17). Takie zapatrywanie zostało również wyrażone w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 marca 2020 r. sygn. akt I SA/Wa 1821/18).

Wobec powyższego przepisy dekretu nie zawierają regulacji stanowiących podstawę do

kształtowania przysługującego użytkownikowi wieczystemu wynagrodzenia - w razie wygaśnięcia użytkowania wieczystego, za wzniesione przez niego lub nabyte na własność budynki i inne urządzenia. Nie stanowią też podstawy do określania innych warunków przyszłej umowy ustanowienia użytkowania wieczystego, tym bardziej warunków jej zawarcia czy rozwiązania.

Odnosząc się do kontrolowanej decyzji zauważyć należy, że w punktach od IV do XIV decyzji organ zawarł rozstrzygnięcia dotyczące sfery cywilnoprawnej tj. przyszłej umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste. Wypada dostrzec, że organ poprzedził te elementy decyzji sformułowaniem „oraz stwierdzam, że”. Postanowienia z punktu IV do XIV decyzji mają walor rozstrzygający sprawę, mimo poprzedzenia ich słowami „oraz stwierdzam, że”: po pierwsze nie zostały one poprzedzone sformułowaniem „informuję”, ani innym równoznacznym świadczącym o woli organu do poinformowania stron. Po drugie zapisy te znajdują się w części imperatywnej decyzji, w której organ wyraża wolę ukształtowania sprawy administracyjnej. Po trzecie sformułowanie „stwierdzam, że” jest charakterystyczne dla decyzji administracyjnych o charakterze deklaratoryjnym.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie I OSK 1741/22 w przedmiocie elementów cywilno-prawnych w decyzji reprivatyzacyjnej stwierdził, że zarówno artykuł 7 Konstytucji, jak i art. 6 k.p.a. wyraźnie wskazują, jaki jest zakres umocowania władzy publicznej. Władza publiczna może rozstrzygać o tych sprawach, w których ma wyraźnie zaznaczoną kompetencję. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego nie ulega wątpliwości, że postanowienia decyzji po zwrocie „stwierdzam”, nie mogą być przyjęte jako noszące cechy wyłącznie informacyjne, pozbawione waloru rozstrzygnięcia sprawy, wskazującym na wolę organu wyłącznie poinformowania stron o określonych okolicznościach sprawy. Po pierwsze, postanowienia decyzji nie zostały poprzedzone zwrotem „oraz informuje” lub innym równoznacznym, wskazującym na wolę organu wyłącznie poinformowania strony o określonych okolicznościach sprawy. Po drugie w ocenie NSA, wypowiedź organu w decyzji po słowach „stwierdzam” nie ma charakteru informacyjnego, gdyż struktura decyzji zaprzecza temu, aby organ w tym zakresie chciał stronie jedynie wyjaśnić okoliczności sprawy lub o nich poinformować. Postanowienia decyzji znajdują się w części imperatywnej decyzji, w której organ wyraża wolę ukształtowania sprawy administracyjnej, a rozstrzygnięcia w tym zakresie znajdują się wśród kilkunastu innych

rozstrzygnięć organu. Po trzecie postanowienia organu w decyzji zostały poprzedzone zwrotem „oraz stwierdzam”, który pozostaje charakterystyczny dla decyzji administracyjnych o charakterze deklaratoryjnym, a więc administracyjnego aktu stosowania prawa, który nie tworzy nowej sytuacji prawnej, lecz potwierdza wcześniejsze jej powstanie na mocy prawa. Zwrot ten nie może zatem otrzymywać w niniejszej sprawie znaczenia odmiennego od tego, które jest powszechnie stosowane przy rozstrzyganiu spraw decyzją administracyjną o deklaratoryjnym charakterze.

Jednocześnie zupełnie bezpodstawne jest twierdzenie - że w punkcie IX organ określając warunek, że niestawienie się nabywcy bez usprawiedliwienia w kancelarii notarialnej w celu podpisania umowy ustanowienia użytkowania wieczystego gruntu w wyznaczonym terminie, będzie mogło stanowić podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia decyzji jako bezprzedmiotowej – stanowi jedynie informacyjny charakter i nie stanowi władczego rozstrzygnięcia organu w postaci warunku. Takie twierdzenie jest zupełnie nieuprawnione. Jednoznacznie i bezsprzecznie stanowi to władcze ukształtowanie praw i obowiązków stron w decyzji.

Takie uregulowanie wynika wprost z art. 162 § 1 pkt 2 k.p.a., który stanowi, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli decyzja została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie dopełniła tego warunku. Art. 162 § 1 pkt 2 odnosi się do kontroli działań zmierzających do stwierdzenia ziszczenia się warunku dodanego do decyzji (zob. *B. Adamiak, J. Borkowski*, Postępowanie administracyjne, 2024, s. 423; *T. Woś*, Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji, s. 50-51). Warunek stanowi element dodatkowy decyzji związany jednakże z treścią jej rozstrzygnięcia, i to w sposób wpływający na skutki prawne wywierane przez decyzję. Warunek, tak samo jak termin, staje się integralną częścią rozstrzygnięcia sprawy w decyzji. (zob. *J. Borkowski, B. Adamiak* [w:] *B. Adamiak, J. Borkowski*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, wyd. 20, 2026, art. 162, Nb 7. Legalis). Dlatego też jeżeli przepis prawa nie wprowadza innej formy czynności prawnej organu administracji publicznej, konkretyzacji tej organ dokonuje w formie decyzji administracyjnej. (tak wyrok NSA z 05.01.2007 r., I OSK 568/06, Legalis nr 109058).

Dlatego też warunek określony w punkcie IX (oraz inne wyżej wskazane) kontrolowanej decyzji stanowi integralną część władczego ukształtowania w tym przypadku

obowiązku strony, a nie jedynie stanowi pouczenie czy też nic nieznaczące informacje dla strony. Podobne stanowisko w orzecznictwie sądów administracyjnych było przez lata formułowane, wskazujące „Słusznie sąd pierwszej instancji uznał, że zamieszczenie punktów 7, 8 i 9 w osnowie decyzji i sposób ich sformułowania wskazuje na władczy charakter rozstrzygnięcia. Tym samym nie można zgodzić się z twierdzeniem organu odwoławczego, że punkty te mają jedynie informacyjny charakter i z tego powodu nie mogły być przedmiotem zaskarżenia. Punkty te zamieszczone zostały bowiem w rozstrzygnięciu decyzji, a nie w jej uzasadnieniu lub w pouczeniu decyzji, a ponadto, co istotne – jak wynika z treści punktów 8 i 9 nałożono na stronę określone w tych punktach obowiązki.” (wyrok NSA z 14.04.2017 r., sygn. akt I OSK 1580/15, Legalis nr 1605314. wyrok WSA w Warszawie z 21.11.2014 r., sygn. akt I SA/Wa 2496/14, Legalis nr 1915412).

Końcowo należy wskazać, że w orzecznictwie bezspeczne jest stanowisko, że przepisy Dekretu nie zawierają żadnych regulacji pozwalających organowi administracji publicznej na kształtowanie – na etapie postępowania dekretowego – obowiązków przyszłego użytkownika wieczystego z innymi warunkami, które mogą być uzgadniane w facie postępowania cywilnego (tak między innymi wyrok NSA z 5.03.2007 sygn. akt I OSK 580/06, Lex 337477, wyrok NSA z 5.08.2010, sygn.. akt IOSK 1364/09, Lex 744982). Obowiązkiem organu rozpoznającego wniosek dekretowy jest tylko orzec o ustanowieniu lub nie prawa użytkownika wieczystego i ustalenie czynszu symbolicznego, nic więcej (tak między innymi wyrok NSA z dnia 14 kwietnia 2017 r. sygn.. akt I OSK 1580/15)

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że nie mając kompetencji wynikających z art. 6 k.p.a. ani podstaw w przepisach prawa administracyjnego prawa materialnego wynikającego z art. 7 Dekretu – Prezydent m.st. Warszawy ukształtował w decyzji w sposób władczy elementy przyszłego stosunku cywilnego oraz nałożył na strony bezpodstawny warunek, którego niespełnienie „będzie mogło stanowić podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia decyzji jako bezprzedmiotowej”, co sprawia, że wydana przez Prezydenta decyzja obarczona jest kwalifikowaną wadą prawną wyrażoną w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

5. Skutki prawne wywołane decyzją.

W myśl art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. przez nieodwracalne skutki prawne należy rozumieć stan prawny powstały wskutek przeniesienia prawa własności albo prawa

użytkowania wieczystego nieruchomości warszawskiej na osobę trzecią, o ile nie nastąpiło ono nieodpłatnie lub na rzecz nabywcy działającego w złej wierze, lub zagospodarowania nieruchomości warszawskiej na cele publiczne, o których mowa w art. 6 u.g.n.

Po dokonaniu analizy stanu faktycznego i prawnego, Komisja stwierdziła, że w sprawie nie zaistniały nieodwracalne skutki prawne. Decyzja nr 185/GK/DW/2016 z dnia 7 czerwca 2016 r., nie została wykonana zawarciem umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste, wobec tego nie powstało prawo użytkowania wieczystego na rzecz beneficjenta decyzji. Stąd decyzja w niniejszym stanie faktycznym nie mogła wywołać nieodwracalnych skutków prawnych w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z 9 marca 2017 r.

W zaistniałym stanie prawnym i faktycznym Komisja stwierdziła nieważność kontrolowanej decyzji Prezydenta m. st. Warszawy w całości. Właścicielem przedmiotowej nieruchomości nadal jest Skarb Państwa.

IV. Strony postępowania rozpoznawczego.

Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 28 k.p.a. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja zawiadamia m.st. Warszawę oraz pozostałe strony postępowania. Jeżeli decyzja reptrywatyzyacyjna została wydana przez inny organ, stroną postępowania przed Komisją jest ten organ albo inny organ właściwy do rozpoznania sprawy.

Z treści cytowanego przepisu wynika, że stroną postępowania rozpoznawczego przed Komisją jest m.st. Warszawa reprezentowane przez Prezydenta m.st. Warszawy, Skarb Państwa oraz beneficjent decyzji reptrywatyzyacyjnej,

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności, Komisja orzekła jak na wstępie.

Przewodniczący Komisji

Arkadiusz Myrcha

Pouczenie:

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 10 ust. 4 ustawy z 9 marca 2017 r.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jana Kazimierza 10, 01-248 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw repriwatyizacji nieruchomości warszawskich, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2026 r. poz. 143; dalej: p.p.s.a.). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto, jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47 § 1 p.p.s.a.).

2. Zgodnie z art. 57 § 5 k.p.a. termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało: 1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru; 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym; 4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej; 5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku; 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 558 z późn. zm.) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej dokonał wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych w latach 2026 - 2035.

3. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

4. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane - na jej wniosek - prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawianiu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

5. Zgodnie z treścią art. 87 § 1 p.p.s.a. strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na decyzję Komisji. Wniosek ten należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie za pośrednictwem Komisji, w terminie siedmiu dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak winy w uchybieniu terminu. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności, której nie dokonała w terminie. Po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w przypadkach wyjątkowych.

6. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a., strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno - biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

7. Zgodnie z treścią art. 49b § 1 k.p.a., w przypadku zawiadomienia strony zgodnie z art. 49 § 1 lub art. 49a o decyzji lub postanowieniu, które podlega zaskarżeniu, na wniosek strony, organ, który wydał decyzję lub postanowienie, niezwłocznie, nie później niż w terminie trzech dni od dnia otrzymania wniosku, udostępnia stronie odpis decyzji lub postanowienia w sposób i formie określonych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje organ, nie umożliwiają udostępnienia w taki sposób lub takiej formie.

8. Stosownie do treści art. 39 a ust. 1 ustawy z 9 marca 2017 r. od decyzji Komisji stronie nie przysługują przewidziane w odrębnych przepisach środki prawne wzruszenia decyzji dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

